

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 82 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitléri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az általános választói jog.

A vasárnap lefolyt budapesti népgyűlésen tárgyalt kérdés, az egész Európában közvéleményt foglalkoztatja. Különböző államokban különbözőleg oldott meg a választói jog, miknek ismertetésére nem terjeszkedünk ki.

Különböen is, az előttünk nem fontos, hogy vagy külföldi államban van-e általános választói jog avagy nincs!... Előttünk a hazai szempont a döntő és a szerint karolunk valamely intézményt fel.

Nem habozunk annak hangot adni, hogy az általános választói jog behozatalától mi nem idegenkedünk. Magyar nemzeti szempontból sem válik semmi hátrány nemzetiségünkre nézve.

Az ettől való félelem emlékünkhöz a jobbágysági intézmény eltörlését!... Mielőtt a korszakalkotó 1848 bekövetkezett volna a zárt nemesi osztály elöljogi azzal védték a hirlapi vitákban s meggyei gyűléseken való föl-szólalásokban, hogy ennek fönntartása speciális magyar érdek. Ha a nép is beengedtetik az alkotmányi száncaiz közé, a magyar nemzeti jelleg el fog tűnni a kormányzatból, a mindenféle elemeknek a parlamentbe jutásával.

Kossuth azonban be vette a népet is az alkotmányi száncaiz közé, ki vitte a jobbágysági intézmény megszüntét. És a falra festett ördögök még sem jelentkeztek, a magyar parlament nem lett széttagolva nemzetiségi jellegekre.

Ugyanez mondható az általános választói jogra nézve is.

A miért a 800000 szavazó helyébe lépni fog néhány millió, azért remekelt nem kell előre képzelnünk. Így név szerint első sorban a nemzetiségektől nincs mit félnie, mert a törvény vértot mond az olyan választás érvényes-sége ellen, a melyben a jelölt nemzeti államban jó programot vall. A Kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatba épp most vették az itt említett pontot fel. Tehát akarva nem akarva, a nemzetiségi képviselő jelölteknek valamelyik magyar párthoz kell csatlakozniuk, a melyik egyikéről sem mondható, hogy magyar nemzeti ellenes programmal bírnak.

Az attól való félelem is tulzott, hogy a nép nagy tömege le szavazza az intelligens osztályt. Ha a népek erre lenne hajlama, azt jelenben is megtehetné, mert hiszen a választók zömét vidéken ők képviselik. Sőt így még képzetesebb nevek fognak a választói urnából kikerülni, mert kis tömeget könnyebb egy nagy száznak elbolondítani, mint öt hatszor akkora tömeget.

Egy másik aggály a szocialistáktól való félelem!... Ez is egy rém.

Ime Szeged czfalota ezt legjobban meg. A tanyai nép dacára szocialistikus érzelmeinek, a közibök ment szocialista jelöltre adott összesen két votumot, a többi, mint a függetlenségi jelölt kapta. Pesten pedig a nemzetközi szocialista párt bomladozik, a magyar munkások első sorban hazafiak.

A szocializmus sokkal veszélyesebb, ha magára van hagyva, mintsem ha őket a magunk körébe vonjuk, ki-irtva keblükből az oly tanokat, melyek ugy sem valósíthatók meg.

Vannak eszmék, miket ideig óráig meglehet akadályozni, de végkép elodázni nem lehet. Ilyen a választói jog is!... Ha a hadkötelezettség mindenkiére kiterjed, nem tekintve adó fizetésére, mért koboztassék el a jog a választásnál!... A ki vérvél védi a hazát, annak választói jogát nem lehet elharácsolni. A privilégiumok korszaka lejárt, bármiként is ne akarják azt sokan észre venni.

Ebből kiindulva, örvendünk a Bu-

dapesti lefolyt impozáns népgyűlésnek, már csak azért is, hogy illetékes kezekbe ment át a mozgalom vezetése az általános választói jog követelésére nézve.

A 19-dik század sok nagy kérdést megoldott, de ezt átadja a következő századnak, a mit az bizonylyan megis fog oldani.

Az erősebb eszköz.

A kormány egyik felhivatalos ujságja tegnap következő nagy feltűnést keltő értesítést hozta:

Belgrád, május 11. A „Maros” osztrák-magyar hadi monitor-kapitánya, Vieltgut sorhajóhadnagy-, a Száva torkolata elé érkezett és Belgráddal szemben horgonyt vetett.

Ennek a jelentőségteles ténynek oka — írja a „M-g” — az, hogy a szerb kormány tudvalevőleg megtagadta a magyar kormány által kívánt elégtételt s Szerbia vonakodik a magyar zászló megsértéseért a kellő elégtételt megadni. Ez a tény mozgatta meg a Maros monitor, mely a kiállítás ideje alatt Budapestben akart időzni. De a kormány erősebb eszközökhöz volt kénytelen nyulni és a hadihajó ágyúival adott nyomatékokat elégtételt követelésének.

Bizonyára az egész magyar közvélemény csak helyeselni fogja a kormány ezen lépését, mert az végre is el nem tűrhető, hogy egy harmadrangú állam lakossága kénye-kedve szerint gyalázhassa meg a magyar állam jelvényeit.

Senkinek sincs kedve ok nélkül bonyolalmakba keverni az országot, de azt viszont el nem engedhetjük, hogy a nemzeti önérté-tünkön és méltóságunkon ejtett sértésért megfelelő elégtételt ne követeljünk.

Szerbián áll most a dolog, hogy a békés szomszédai viszonyt fentartsa. Ez esetben a nemzetközi jog szerint elégtételt fog nekünk szolgáltatni a maga helyes formájában. A mit ha meg nem tesz, a bekövetkező komolyabb fordulatokért egyedül őt terhelia felelősség.

Kolozsvármegye hódoló felirata.

Császári és apostoli királyi Felség! Legkegyelmesebb Urunk!

Hazánk ezeréves fennállásának örömmünnepe az isteni gondviseléshez intézett fohásza után Felségd legmagasabb trónjához járul háláadó hódolatával vármegyénk közönsége.

A lefolyt ezer év történetében nemzetünknek két kimagaslóan jellegző tulajdonsága nyilatkozik meg: a Trón iránti odaadó, tántorithatlan jobbágyi hűség és az önfeláldozó hazaszeretet, melyet oly fenségesen egészít ki az isteni gondviselésben való rendületlen hite a vallásos érületnek.

E tulajdonságok adták meg az erőt arra, hogy míg körülöttünk országok semmisültek meg és új államok keletkeztek — Hazánk a minden oldalról jött nyomásnak ellent tudott állani s szabad intézményeit fejlesztve területi egységében ezer év múltán is fennáll szilárdabban mint valaha.

Ezer év története tanuságot tesz arról, hogy Hazánk akkor volt nagy és hatalmas, — a Trón alapjai akkor voltak legszilárdabbak, midőn a Király és Nemzet egyetértett, együtt érzett.

Alattvalói hódolatunk hálájával érezzük, hogy Hazánk jelenlegi nagysága, hatalma, fejlődésének ereje, Felségd uralkodásának azon bölcs törvényben gyökeredzik, melylyel a legmagasabb Trón legnagyobb erejét, „népi szeretetében” ösmerte fel.

Nemzetünk rajongó ragaszkodása Felségdhez, Felséges Király-Aszszonyunkhoz és legmélyebb hódoló tisztelte a Felséges Királyi Házhhoz a legmagasabb trónon viszhangra találván:

a békés fejlődésnek állandó alapjait vetette meg.

E békés fejlődésbe vetett hitünk törhetlenségével lépünk át a jövő ezeréves küszöbét és szilárdan él bennünk a meggyőződés, hogy a mint a múltban a harcok erejével, — úgy a jövőben a béke munkájával „fog élni nemzet a hazán!”

És ha jönne idő, midőn a sors követelné, hogy az egygyé fort Trón és Nemzet léteérékei a harcok riadalai-ban nyerjünk védelmet — őseinktől öröklött és utódainkra öröklőleg áthagyandó hűségünk és hazaszeretetünkkel fogadjuk feláldozni „életünket és vérünket a hazánkért és királyunkért!”

Hálát adunk a Mindenhatónak, hogy hazánk az ezeréves Felségd bölcs uralkodása alatt érhetette meg és alattvalói hűségünk és ragaszkodásunk legbensőbb érzelmeivel körjük a gondviselést, hogy Felségdet, Felséges király asszonyunkat az élet erejének egész segítségével Hazánkhoz és népeink boldogítására, még az évek igen hosszú során át tartsa meg s távoztassa el mindazt, a mi veszélyt, but, bánatot, fájdalmat okozhatna!

Alattvalói hódolatunk leg alázatosabb tiszteletével kérjük Felségdet, hogy legmélyebb hódolatunk ezen legbensőbb kifejezését legkegyelmesebben fogadni méltóztassék, melylyel jobbágyi hűséggel öröklünk Felségd legalázatosabb alattvalói!

Kolozsvármegye közönsége.

Millenium a vidéken.

Marosvásárhely ünneplése.

M.-Vásárhely, május 11.

Marosvásárhelyt — mint lapunknak írják — emelkedett ünnepi hangulat uralkodik a kiállítás megnyitására. A város tíz napja fel van lobogóva. Az utcákon díszmagyar alakok, atillás és kalpagos deakok, magyar ruhás ifjú lányok, kokárdás iskolás fiúk élénkítik az eleven mozgó tömeget. A székes metropolis, mint egy ember ünnepl. Senki sem vonja ki magát, semmi sem zavarja az ünnepi összhangot. Mindenki át van hatva az ezer év jelentősége által.

Az iskolák ünnepélyei szombaton kezdődtek. A városi iskolák kezdték meg a sorozatot s ez volt a legsikerültebb. Már reggel 9 órakor gyűlekeztek az összes városi tanítványok a város háza elé, honnan zászlókkal a tisztelet zenekar vezetése alatt lelkes éljenzés között vonultak föl a reformátusok kis templomába.

A tíz pontból álló műsorozatot a Hymusz elénekzése és hazafias ima nyitotta meg. A megnyitó beszédet dr. Bernády György iskolaszéki elnök mondotta, nagy hatást keltve a templomban zsúfolásig megtöltött közönség körében. Ezután Temesváry Gyula elemi iskolai tanuló szavalta el csengő hangon, s kitünő sikerrel Pósa Lajosnak „A haza” című lendületes költeményét. Ezt követően az összes iskolák növendékei énekeltek el a „Honfi dalt”. A honfoglalásról Hinta Sándor tanár mondott hatásos hazafias beszédet.

A záró beszédet Máthé József tanító tartotta, 11 órakor az ev. ref. polgári leányiskolában folytatták az ünnepélyt, hol Pallos Albert igazgató tartott nagy szabású beszédet a nemzeti ünnep nagy jelentőségéről. Délután a zsidó iskolák ünnepeltek.

Vasárnap isteni tiszteletek tartottak az összes templomokban. A román katolikusoknál Kovács Ferencz apátplébános mondott rendkívül hatásos s hazafias szellemű áthatot beszédet. A reformátusoknál Tótfalusi József mondott magasztos háláadó imát. Az unitáriusoknál s a zsidók mindkét templomában tartottak ünnepélyes istentiszteletek. A templomozás reggeli 1/9 óráról déli 12 óráig tartott, s a közönség a hatóságok és testületek küldöttégei sorban megjelennek az összes templomokban. A katonaság díszben volt jelen ez ünnepélyeken.

A város térsi piacán egész délelőtti hullámozott a nagy közönség. A Bodor-féle kut felső állványát, a katolikus templommal szemben a cigány zenekarok foglalták el, kik hazafias dalokat játszottak.

A kereskedők egész nap zárva tartották üzleteiket. Délben a kereskedők és ifjúsági kör diszközyűlést tartott, melyet Harmatz Sándor nyitott meg. Utána Szaktsa Péter iparkamarai titkár felolvasást tartott a kereskedelem múltjáról. Az ünnepélyt bankett fejezte be.

Ugyancsak vasárnap délután az ev. ref. kollegium ünnepelt. A program végzetével a tanuló ifjúság lobogókkal és zeneszóval járta be a várost.

Felvinczen.

Felvincz, május 11.

A felvinczi áll. elemi iskola vasárnap tartotta meg milleniumi ünnepét.

Az ev. ref. templomba háláadó isteni tiszteletre gyűlt nagyszámú közönség szorongások megtöltötte a templomot, hol Muzsny Miklós s. lelkész tartott alkalmi imát. Impozáns és e mellett mélyen megható látvány volt az ünneplő ruhába öltözött közel 300 gyermek, a leánykák fején élővirág koszorúval, nemzeti szalaggal; a fiúk vállán pedig nemzeti színű csokor. Fejük felett pedig mintegy védőszárny a zászlók sokasága lengett.

A templomozás végzetével az iskola udvarára tértek vissza. A megkoszorúzott „Magyarország térképe” felett volt a Munkácsy-féle „Honfoglalás”, azon fölül Ó felsége I. Ferencz József királyunk arcképe. A térkép-től jobbra Deák Ferencz, balra Kossuth Lajos arcképe virággirlandók és apró nemzeti zászlókkal pazarul díszítve.

Jelen voltak: A városi tanács, a kir. járásbíró, a szolgabíró, a kir. posta-hivatal, állomásfőnökség, csendőrség stb. Nagy számú és díszes hölgyközönség és megzámálhatatlan néptömeg.

A közeli oláh községekből szintén számosan megjelentek a hazafias oláhok s közöttük a 4-5 óra távolságra fekvő Hidatrol Rácz János bíró és Csímoka György g. kat. lelkész. Örményesről Rácz László falusbíró s többen a hazafias románok közül igaz lelkesedéssel vettek részt az ünnepélyen.

A város intelligenciája teljes számmal közbeledre gyűlt össze. hol a 1. sz. toaszt a királyra, II-ik a királynőre, a III-ik dr. Wlasics Gyula miniszterre lett mondva.

Délután kiderült az ég s a gyermekek tanítói vezetése alatt a Ligetbe gyűltek össze, táncoztal s játékkal jókedvűen töltötték el egész estig az időt.

Kolos-Borsán.

Kolos-Borsa, május 11.

Nagy lelkesedéssel ünnepelte meg Borsa magyar ajku közönsége az ezred évet.

Fél 9 órakor reggel háláadó isteni tiszteletre hívták a ref. egyház zugó harangjai a hívőket.

Borsa község értelmisége s földmives lakossága szorongásig megtöltötte a virág és zöld galyakkal szépen feldíszített templomot. Megjelent a helyi m. kir. csendőr őrs egész díszben Szilágyi Ferencz őrsparancsnok vezetése alatt.

A községi hatóságot Farkas János oláh nemzetiségű községi bíró képviselte.

A zsidók küldöttséggel képviseltették magukat.

Az állami iskola növendékei Kovács Lajos igazgató-tanító lelkes vezetése alatt nemzeti zászlóval jelentek meg s az isteni tisztelet megkezdése után elénekelték a Szózatot.

Jónás Bálint ref. lelkész igen szép imádsággal adott hálát a gondviselő megtartó Istennek, majd megrendítő beszédében áldást kért a magyar haza szent földére.

Templomozás után az egész közönség az állami iskola nagy termébe vonult, hol a növendékek tartották ezredéves ünnepüket.

Később, az egyház közgyűlésre gyűlt a hívek serege, hol jegyzőkönyvileg méltatták az ezred év nagy jelentőségét.

Délután fél 3 órakor az állami iskola tágas udvarán gyűlekeztek a tanuló növendékek és a teljes számban megjelent értelmiség s földmives magyar ajku lakosság.

A tanuló pergo dobszóval két nemzetiszínű zászló alatt, a többi résztvevők vidám zene szóval vonultak ki a báró Bánffy Ernő ur. falu végén levő berkébe, hol rendezve lett egy oly szép nép ünnep, a melyenre a község öregjei sem emlékeznek.

Az ezeken felül megjelentek két részre oszva egy felül szép úri nők lelkesítették hevílő tánczra a nemes ifjúságot; másfelől a nép mulatott kedvére, nagy jáldomással vendégelvé a megjelent mintegy 20-25 főre tehető oláh földmives népet.

Ezeréves multunk.

Irta: Dr. Török István.

III.

De ezen biztosítást a papíron maradtak. 80 év leforgása alatt, gyakorlatban teljesen megsemmisült a magyar alkotmány II. József meg sem koronáztatta magát, országgyűlést nem hívott össze, törvényeket nem alkotott s egész nyugodt lélekkel mondta, hogy ha országában magyarul beszélnének legjobban, nagy bitodalmat egészen magyarrá tenné, de mivel németek vannak többen, nemetté kell lennie az egésznek. Ily nyíltan

még csak egyszer vágta a magyar nemzet szemébe, hogy ezer éves „multja, történelme, alkotmánya, függetlensége semmi.

Idáig kellett feszíteni a húr, hogy a túrlemez magyar nemzet fölébredjen s II. Lipót alatt újból törvénybe iktassa önállóságát függetlenségét, jogainak folytonosságát. Vér nem folyt ekkor, de az ország önállóságának biztosítékai sem váltak valósággá. Előli kellett kezdeni mindent. Most azonban már az ébredő nemzet önérzete is segített s mégis mily hosszú nyult az országgyűlések harca. Más nemzetek is folytattak alkutmányukért heves vitákat; de az példátlan emberiség történetében, hogy valamely nemzet saját édes anyanyelvének a törvény szövegében való alkalmazásáért kényserült volna évek hosszú során át vitakozni s erre a jogot követelni. Nálunk ez is megtörtént, pedig a XIX század első felének legkiválóbb országgyűlés képviselői mind fölemelték szavukat a magyar nyelv érdekében.

Megtörtént, mert a honnak nemzetijezésből kivétkezőtt és kivétkeztetett fia, a főrendek is utját állották a magyar nyelv természetes jogainak. A békés Széchenyi István gróf 1433. jan. 19-én hiában hozta föl előttük keserű gunyó lódalással, „hogy mi az országos ügyeket otthon németül vitatjuk, itt magyarul szólunk, fel diákokul küldjük, ott németre fordítják, mert sokáig kérnek ténacsot kik se magyarul, se diácul nem tudnak, németül készítik a választ, nekünk diákra fordítva küldik le, mi ismét magyarul vitatjuk stb. stb. Babeltorna ez!”

A mély keserűség miatt már a kétségbeesés szélére jutottak még a költők is. 1834-ben Bajza így sóhajt föl:

Multadban nincs öröm
Jövőben nincs remény!
Hanyatló szép hazám,
Miattad vérzem én.

1836-ban a „Szózat” halhatatlan költője, Vörösmarty sem bir szabadulni a legborzasztóbb gondolatától s így kiált föl:

Vagy jöni fog, ha jönni kel
A nagyszert halál,
Hol a temetkezés fölött
Egy nemzet vérben áll.

S a sirt, hol nemzet süllyed el.
Népek veszik körül
S az ember millióinak
Szemében gyászöny ül.

De a kétségbeesés gondolata nem törhetett utat a nemzet szívébe. Egy isteni jelszó ragadta meg figyelmét, Széchenyi István gróf jelszava: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” E jelszó az új ezeréves jelszava. Ez ébresztí föl a magyart, hogy középkori alkotmányát megváltoztassa és az újkor szellemében átformálja, hogy a kiváltságos nemesség százzeire mellett a magyar népek, a magyar föld összes lakóinak millióit avassa nemzeté, s édes hazánkat szabad és független országgá.

A nemzet képviselői a korlátlan uralom váranak minden erődjét lépésről lépésre ostromolták, rendre mind elfoglalták, lerombolták s helyébe fölépítették a független Magyarország újkor alkotmányát. Vgrehajtották ezt a meggyőződés erejével, a szó hatalmával, a bölcs mérselet vezetése mellett. Az új törvények királyi szentesítést nyertek. — Az ezredik év órája nem ütött még s a nemzet készen állott az új ezer éhez méltó alkotmányával. De meg sen kezdhetne az új életet. A régi, korlátlan uralom, egy idegen, hazaszeretet nem ismerő nép hadai eltiporták a haza földét, a haza népét, a nemzet szabadságát, alkotmányát, az ország függetlenségét. Dicsőségében s borzasztóágában fenséges tusa volt az 1848-49-ik évi szabadságharc. — Minden elveszettnek látszott. — Megmaradt a jog folytonossága s az ébredő nemzet hite, Magyarország jövőd fölivilásához. Ez állított talpra újból. Ez ad erőt a folyton megsegülő küzdelemhez, mely hazánk szabadságáért, alkotmányáért, függetlenségéért nem szűnik meg soha, nem szabad, hogy lankadjon soha.

(Vége köv.)

Gróf Esterházy Kálmán ünnepi beszéde.

Tartotta Kolozsvármegye milleniaris közgyűlésén.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Hazánk, Magyarország, nemcsak a három hegy és négy folyam mentén, hanem erdélyi részeinek bércei között is hazafias lelkesedéssel háláadóan ünnepi az ezredéves fennállásának lélekemelő magasztos éfyordulóját; és így ünnepl meggyénk is, mert a mi a nemzet valóját megrezgettette, a megye mindazt mélyen átértette; lett legyen az öröm, vagy bánat, aggodalom vagy reményesség, hazafias fölháborodás, vagy lelkesedés munka és alkotás, küzdelem és áldozatkészség, trón iránti hódolat és kegyeletos ünneplés, azt e falak mind visszhangozták.

Ünnepe az a nemzet államalkotó erejének és fentartó képességének és ha hősies küzdelmekbe került is az új haza megszerzése, kétségtelenül nagyobb és erősebb lett a megtartáshoz, mint a megszerzéshez.

Nemzeti intézményei az alkotmányos szabadság hősies és kitartó megvédése, a polgáriasság foka, melyet a nemzet ernyedetlen munkássággal multjában elért, tették arra képtessé, és az erélyt a haza szeretetéből merítették.

A hazafiaság erény, mely az erkölcsi világrendben megtermi gyümölcsét. Már V. ik István király mint a magyar nemzeti felfogás híve, gyakran említi okleveleiben a pátriát melyért harcolni dicsőség és kik érte halnak, dicső emlékeztetben tovább élnek, és a nemzet lantosai nem-e arra buzdítottak mindig?!

Hazánk történelme is megtanít azon igazságra, hogy a nemzetek életében is változhatnak törvények uralkodnak, mint ahogy a természetben.

A létért való küzdelemben az egyedei ha arra képesek, nőnek, erősödnek, módosulnak, virágoznak, gyümölcsöznek, érnek, de a világ forgásában el is enyésznek. Ugy nemzetünk történelme is hosszú sorát mutatja a küzdelmeknek, törekvéseknek, hogy független kifejlődéssel biztosítsa jövőjét.

A létért való küzdelemben fejlődtek tulajdonai azelőzödött meg lelki és testi ereje mely harcban békében kitartó munkára tette képessé. Hősiességgel vált lovagiassá, a küzdelmekben uyerit táplálékot vezéreikhez, királyaihoz való ragaszkodása és azokban ford egybe a korona és nemzet. A szabadság lett létének gyökere, életének vezéreszméje, virágzásának feltétele. Nemzetünk multjában a gondviselés az volt: hogy a magyar nem hagyta magát.

Ifjonta önzertesen erejével száguldó hadaival hősies küzdelmek között új hazát keres, hódít és foglal. Belső állami fejlődésével igyekszik a békét biztosítani. Kézdi gyakorolni a földmívelést, ipart és kereskedést. A kereszténység behozatalával, az mind inkább terjesztve szelid jótéteményeit, a nemzet jellemje is szelidül, de szabadságszeretétét nem veszíti el, hanem ezek polgáriassá, a tudomány és művészet ápolása is becses előtte és válik életstílusává. Kemény megpróbáltatások után megtanulja, hogy a teljes megelégedés nem a világból való — meg kell becsülni, a mivel a nemzet bir, könnyebb rombolni, mint azt helyettesíteni, a mit leromboltunk, és azért van a nemzet életében az újításoknak az a lassu hatása, mely az azt óhajtókba a reményeségek fantizmusait kelti fel és ez kitérőkre vezet. Ezek mint a romboló viharok rázták meg, de a rázkódások előhaladására szolgáltak, mert a nemzetben lakó erő és szellem mindig előbbre vitte, ezzel bizonyítván életképességét.

A nemzet történelme tanulmányozásában kitűnik, a mi dicső és büszkeségének emelésére vezet, hanem az is a mi tanúságul és életbölcsességgül szolgálhat, így nem csak a dicső emlékek, az érteleme kormányozzák a nemzetet, hanem az érteleme is, a tapasztalat és józan ész szabott utat a nemzet életének. A magyar népnek egy is nemzeti jellemvonása az értelmiség és józan ész.

A magyar nemzet sajátosságai, melynek

világészünk nyugati nemzeteitől annyira eltér, intézményeiben, alkotmányában, szokásaiban találhatók fel. Ilyen sajátosság nemzeti intézmények voltak a megyék és várispánságok. Őseink, mikor az országot elfoglalták, az több tartományokra, provinciákra volt felosztva; ezen politikai felosztást az országnak, mint megyéket megtartották, nemzeti jellegű adnak nekik. A provinciáknak nemcsak neveit, hanem határait is megváltoztatták. Új megyék a honfoglaló vezérek által alkotottak és azok neveiről nevezettek, mint az erdélyi részben Doboka, Torda. A megyék meglévén a vezérek alatt, Szt. István a meglévő megyékben állított várispánságokat. Történelmi kútfők után Balassy Tamás, a Magyar Tud. Akad. levelező tagja, ezen intézmények akkori miyoltát következőleg fejtegeti.

A várispánság egy katonai szervezettü kerület volt, mely a várral együtt a megye területéből hasított ki és alakítottatott át és annak területén fektült és nyult el; de attól mégis egészen megkülönböztetett részt alkotott, melyen a vár-jobbágság vagy vár-katonaság és várnépesség lakott. A megye ellenben egy nagyobb kiterjedésű és szabaddab szerkezetű nemesi vagy polgári kerülettel jelentett, melyen a vár területén kívül a nemesség és egyház praediumai vagy birtokai is más szabad népek telkei terültek el. E földrajzi meghatározás szerint tehát a megye magában foglalta a várispánságokat is, de nem megfordítva a várispánság a megyét, mivel a várispánság kizárólag csak a vár területére szorított és annak hatósága nem terjedt ki a megye többi részére.

Ez rövid ismertetése és különböztetése a két intézménynek és az ezzel járó katonai és polgári területnek, mik régibb oklevelekben, különösen a Várad Registum bejegyzéseiben egymástól szabatosan meg voltak különböztetve.

Minden oly megye, melyben ily várispánságok voltak, kétféle néven nevezetethetett, t. i. provincia és castrum néven; a provincia jelentette a megyének azt a részét, mely a nemesség, vagy más megyei lakosság birtoka volt, a castrum alatt pedig értetett a megyének az a része, hol a vár birtokai fektettek.

Ezen terminologia később a XIII. század közepe és főleg vége felé nagy változáson ment át, ugyanis a mint IV. Béla és az ő utóda alatt a várbirtokok nagyobb mérvben kezdtek eladományoztatni, vagy a hatalmasak által elfoglaltatni és az ekképpen szennvedett megürvidítések, vagy vesztések folytán a várispánságok is kezdtek gyengülni és hanyatlásnak indulni, még ezután a XIII. század vége felé, de leginkább az Anjou királyok alatt lassanként a megyékbe bekebelezettek és velük egyesítették, mit azután Zsigmond király alatt a banderális rendszer váltott fel. A várispánságok ugyan nem egyszerű pusztultak és tűntek el, mert némely várispánság még azután továbbra is fennmaradt, de maga a várendszert megbukott, — vagy megváltozott. Ezen változás folytán a megváltozott vagy átalakult megyék elnevezése is megváltozott, a provincia és parochia elnevezéseket a comitatus váltotta föl és később kizárólag a comitatus jött használatba. Feltűnik, hogy a megyei nemesség, mely

ősi intézményeikhez és a velük járó elnevezésekhez oly szívósan ragaszkodott a megye elnevezésére elfogadta a várispánság elnevezését, mert a comitatus nem megyét, hanem csak várispánságot jelentett és etymologiai értelemben sem fejezi ki a megyét és később kifejlesztett helytartósági jellegét.

De itt is áll, hogy „verba valentus”. A polgári megyénk, vagy is az azokban a praediumokon és szállásokon lakó nemzetiségnek nem volt ugyan oly rendszeresített bürokráciája vagy szervezett tisztikara mint a városi ispánságoknak, vagy legalább ninesenek a közegei és eljárásai oly szabatosan feljegyezve, és élénken feltüntetve, mint ezeké; más rendszer és más hadi és polgári eljárás elsőbbségben és várispánságokban; valamint más előkelőbb osztályt alkotott és nagyobb jogokkal bírtak a nemesek, kiknek ősei a hazát elfoglalták és meg hódították, mint a várjobbágyok, kik csak Szent István király által lettek a szolgálóbb felszabadítva és katonai szolgálatra rendelve.

A nemesek ősi kiváltságuknál fogva senkinek másnak nem voltak alárendelve, mint a királynak és egyenesen tőle és az ő főbb tisztviselőitől függtek. . . nullius in principio legittimi coronati subsint potestati; mondja Verböczy I. rész 9-ik cizmében még a maga korára vonatkozólag is.

Szent István vetette meg alapjait a várispánságoknak, őt illeti a kezdeményezés nehézsége és a végrehajtás dicsősége, az ő utódai is követték, és az általa kezdett művet tovább fejlesztették, azok alatt a várispánságok száma 72-re növekedett. E várispánságok sok hasznót hajtott a kincstárnak és Roger mester tanúsága szerint ez jelentette vagy jelezte a magyar királyok had- és pénzügyi hatalmát és befolyását. De a megyék is feltűnően szerepeltek, a megyei nemesség is érvényesítette a maga befolyását, az vitta ki az Arany Bullát is, melyben a nemzet jogai biztosítottak, és a várispánságok hatalma és befolyása megszorítottatott, és habár gyarapodtak is a várispánságok had- és pénzügyi tekintetben és ezzel járó befolyásban még sem voltak képesek a megyék történelmi és politikai jelentőségét háttérbe szorítani és végre is nem a várispánságok olvasztották magukba a megyéket; hanem megfordítva a megyék a várispánságokat.

A megyék történelme és politikai jelentőségét az állami fejlődés soha sem szorította háttérbe, mert az állam a régi Magyarországon nem volt más, mint a megyék és ezek társadalmának összessége.

A nemzet életében a megye mint nemzeti intézmény, a legkétségbeesőbb helyzetekben is megtette szolgálatait harcban és békében egyaránt. A megye további fejlődése és szűk keretben nem esetelhetőd, de a közelmúltja vonzó, mert annak hatása alatt élünk.

Nem-e a megyékben született meg az ujkorban a szabadság eszméje, a nemzet üdvére és dicsőségére? A megyék hozták a legnagyobb áldozatokat a hon megvédésére és vajjon a nemzeti műveltség előhaladásához nem azok járultak-e leginkább, kik a megyékben a közvéleményt alkották, vezették? — A szabadelvű eszmék fejtegetésénél, a nagy átalakulásra az irodalom által adott lendületet a megyék hazafias mozgalma karolta fel és oda fejlesztette, hogy azon rendkívüli általa-

kulás, melyet a nemzet politikai intézményeiben és művelődésében e század 20-as éveitől kezdve tett, más nemzeteknél példát nem igen találunk.

A reformok korszaka volt, mely alapját vetette meg a mostani nemzeti létünknek. — Korszak, melyben az eszmékért nemesek lelkedtek, de vértüket is ontották, és az a lelkesedés az erő nyilvánulása volt. — Korszak, melyben az erdélyi megyék és ezek között Kolozsmegye nem utolsó, adtak életet az unió eszméjének, a nemzet jövője felett aggodó hazafiai ebbe foglalva egész reményüket, hogy a politikai tepsedéssből és elmaradásból kiszabadulva, új, szebb és jobb életre ébred az ország.

Korszak, melyben a „látók” hangoztatták, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz.” Korszak a hol „költő” lángpallóssal hívta az alkotmány és szabadság védelmére a nemzetet. És igaz az, hogy a 48-iki törvények korántsem a mártírsi forradalmi napok eredménye, hanem azok az 1825–48-iki haladási korszak fokként való szerves fejlődésének természetes zárókövét képezik.

A 60-as években, a nemzetnek újra való ébredésében a megyék politikai maguk tartása adta az erőt, a nemzet jogainak kivívására és a viszhangot a „haza bölcsének” kibéklési szózatára. A megye volt a tér, hol a magyar békejobbját nyújtotta a hazát lakó, más nemzetiségű polgároknak, hogy kik egy országban születünk, kiknek egy hazát kell vallanunk; azokat ne válassza el a vallás és nemzetiség különfélsége, a haza szeretetében és szolgálataiban.

Az ezredéves magyar megye, mely oly régi mint az ország közigazgatási reformokkal még hivatta van a nemzeti kultur állam- ban hatalmas gépezetű válni, az állami, nemzeti és gazdasági célok megvalósítására, ezeközé az állam eszme megszilárdulásának, a nemzetiségi és társadalmi ellentétek kibéklítésének. A magyar nemzet ez idő szerinti eszméje nem lehet más, mint a nemzeti állam és ebben első tényező a megye.

Madáscsal mondom a régi megyére, „Hogy magasztosabb kegyelettel megóvni a romot mint üdvözölni a felkelt hatalmat.

A nemzeti harcok diadal emlékeinek temetői a századok de a nemzeti szellem diadalának pedestaljai is azok.

Ilyen szellem-diadalai a magyar nemzetnek politikai erényei: a szabadság szeretete és a koronás király iránti törhetlen hűség, loyális ragaszkodás. Monarchikus államnak erénye, de a magyarnál legkifejtettebb, mivel a nemzet a balhaboruk iszonyai között is szívós ragaszkodással megtudta menteni kioltathatlan politikai érzékével a szeretetet azért, a ki a szent koronát viselte.

Most a megye is, a haza ezredéves fennállásának ünneplésével megszentelt földjén méltóbban nem ünnepelhet, mint forró ragaszkodással hódolni a lélekben kimagasló hatalmas bölcs fejedelmének.

Ha a korona dicsőfényt áraszt fejére, ő nagyságával öregbíti azt. A nemzet lelkébe zárta a királyt, mert szereti. Kardjának hatalma biztosítja az országnak a békét és bölcsessége a nemzet emelkedését.

Ha őseink erős karral emelték paizsra Árpád fejedelmet, most a hálás nemzet szeretete emeli magára koronás királyát.

Gizella bajor hercegnő első királynéknak volt az, ki hívó lélekkel hozta a nemzetnek az üdvözítő keresztet, és Erzsébet bajor hercegnő, uralkodó királynéknak volt az, ki magyar népiesen szöve: aranyos szívének részvételével, szeretetével a nemzetnek segített az elnyomatás keresztjétől menekülni. Ekkor hasonlítom azon tündérhez, kinek a sors három könnyet juttatott, egy részvét, egy öröm, egy bánat könnyet. Ha az első a lesújtott nemzetre hullatja, úgy a harmadiknak hullatásától mentve lesz, és ő az első a lesújtott nemzetre hullatja, megérte a másodikat, a nemzet felemelkedésén örvendve, a harmadiknak, a bánat könnyének hullatását nem a magyar nemzet okozta; de azt talán lezárítja a hálás nemzet rajongó szeretetének érzete.

Üdv és hódolat nagy asszonyunknak a királynénak!

A haza ünnepeinek tetőpontján elmondhatjuk a nagy Zrínyi Miklós költővel:

„Egy nemzelnél sem vagyunk alább valók” és a nemzet hivatásában vetett hit és hazaszeretet melege azon szent meggyőződést érleli meg bennünk, hogy a kik a hazáért harcoltak és szenvedtek martir halált, azoknak vére nem hiába emlott!

Ezt vessük szívünkbe, ez buzdítson elni, halmi a hazáért, a királyért!

Éljen a Haza!

Éljen a király!

Kolozsvármegye millenáris Ünnepe.

Kolozsvár, máj. 12.

Impozáns szép ünnepet tartott ma Kolozsvármegye, millenáris diaskögyűlése alkalmával.

A vármegye házon három lobogó lengett, a ház homlokzata zöld füzérekkel, szünyegekkel volt ékítve. Zöld díszit öltött a megyeház kapuköze, lépcsőháza, folyosója.

A közgyűlési terem, melyben a diaskögyűlés tartatott, szünyegekkel és a megye színeit viselő piros kék lobogók és szünyetekkel volt ékítve.

A vármegye gyönyörű lobogója az előki asztal fölött volt feltűzve.

A vármegye nagyjainak, egykori főispánjainak képei nemzeti díszal körítették. A vármegye hajdu személyzete is díszbe volt öltöztetve.

A terem, mely az alispán és főispán hivatali szobája között van, a tagokkal szorongásig megtelt.

A főispán szobájában hölgyek foglaltak helyet.

A bizottság román ajku tagjai csöndesen elmaradtak a vármegye ünnepségétől. — Csapán a román hivatalnokok voltak jelen.

Kétfél óra előtt bevonult Béli Ákos gr. főispán vezetésével a megye testülete. A nagyrész diasmagyarba volt öltözve. A jelenlevők a bevonulást lelkesen megjelénzték.

Ezután kiki elfoglalva helyét a teremben, a gyűlés kezdetét vette.

A gyűlést Béli Ákos gr. főispán nyitotta meg a következő szép beszéd kíséretében.

Tisztelt közgyűlés!

Szeretett hazánk ezer éves fennállása emlékének megünneplésére Kolozsvár megye közönségének egybehívott közgyűlését megelőtt megnyitnám, nem mulasztatom el hálát adni az isteni gondviselésnek, hogy ha

Letti a szíve mélyében nagy tiszteletet érzett Vilmos iránt.

Ő volt az ösmerősei között az egyedüli fiatal ember, a ki az ő báijainak igéző körébe jutva, nem lett leigázva azok által, a ki jóbarátja volt, de szeretője soha, a kire az ő szépsége a legkisebb hatással sem volt. Ő ezt tudta és ezért tiszteletteljes félelemmel viseltetett iránta.

Letette a gyertyáját és meglehetősen szelid hangon azt mondá:

— Jól van, ha dorgatorium áll előttem jobb lesz egy székre leltülnöm, mert fáradt vagyok. A testvéreddel olyan sokáig beszélgétem. De te mondatd, hogy jó legyek hozzá és nézzek a kényelme után.

És valóban, Gyula oly ügyes — és oly mulatságos.

Könnýedén és tréfásan beszélt és még sem figyelmenlül, úgy látszott, hogy vagy port kívánt a sógora szemébe vetni, vagy kitálatni, hogy a dolgok állásáról mennyit tud. De Vilmos felett minden fortélyossága el volt vesztve.

Ő nyers őszinteséggel és haragosan azt mondá:

— Letti, csodálkozom, hogy a szemembe mers nézni és a testvérem nevét mered említeni.

— Merem! Miért ne tenném?

— Te tudod, hogy miért.

Kellemetlen szünet következett, végre Letti azt mondá:

— Oh, ha az a bajod, hogy ő egykor házassági ajánlatot tett és én visszautasítottam, a hogy rajta kívül vagy egy féltucatot visszautasítottam.

— Tudod, én arról nem tehettem.

(Folytatás következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1896. Május 12.

Az asszony birodalma.

REGÉNY.

GRAIK ASSZONYTÓL.

— Két kötetben. —

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica. MÁSODIK KÖTET.

II.

(Folytatás.)

(74)

Természetes, hogy Vilmos nem szólott többet.

De, midőn az előszoba ajtaját betette a testvére után, olyan arccal ment fel a feleségéhez, melyről bajos volt megmondani, ha vajjon azon a harag vagy a bánat kifejezése volt-e a tulnyomó.

Oh, édesem, mi történt? Miféle bosszúságod volt.

A bosszúság szó nem felel meg annak a mit értek; de nagyon busulok és zavarban vagyok.

Hol van Letti?

— Felment a szobájába, egy percze benézett hozzám és aztán távozott.

Nem szólott semmit, nem mondott nekem semmit?

— Nem.

És aztán látva, hogy a felesége mennyire elhalványult, néhány szóval elmondta neki, hogy mit látott.

Ha nem láttam volna, nem tudnám elhinni.

Am nem tudom, hogy ti asszonyok hogy

éreztek az ilyen dolgokban azaz a közönséges asszonyok: nem az én kis feleségem — az ő tiszta lelkét ösmerem, de ha Letti most sem jegyese Gyulának és mégis megengedi az ilyeneket, bizony bizony néhány éves szavakat talállok mondani daczára, hogy a te testvéred.]

Edna hallgatott.

Az az erős vér kűtelék, mely a gyöngében szerető, hű szívekben olyan sokat tud elviselni, elhallgattatta, de nagyon szomorúnak látszott.

Az a leány nem tudja, hogy mit csinál, folytatja dr. Stedman, felállott és bosszusan járkált a szobában.

És hasonlít a fiukról és a békákról — szóló kis mesehez, — neki játék és Gyulának halál. Mert az a fiu most is éppen oly eszeveszetten szereti, mint azelőtt. Láttam a szeméből. És Letti soha sem megy hozzá, ő csak gazdag emberhez megy férjhez — máshoz nem. Tegnap hallottam ezt tőle.

— Bizonyos vagy erről?

— Teljesen. És igazat adok neki. Szegény embernek örültség volna arra gondolni, hogy Lettit vegye feleségül. Neki nem a szerető férjre van szüksége — mint valakinek a kit meg tudnak nevezni, és a ki elég bobó azt szereti, és érdemesnek tartja arra, hogy bírja — neki fényes háztartás kell és néhány ezer font gombostű pénz.

Edna nem tudott válaszolni mert tudta, hogy a férjének igaza van.

— Nem azért mondom, mint ha hibáztatnám őtet, és én reménylöm, hogy megkapja a kívánságát, — folytatá Vilmos minden pillanatban indulatosabban beszélve. — De míg az megtörténik, hagyjon békét a testvéremnek, és ne csináljon bolondot belőle. De megvetés tárgyává teszi magát előtte, és ő általa az egész nőnemet. — Edna, midőn a férfi azt veszi a fejébe, hogy ti asszonyok

nem vagytok jobbak, mint a milyenek mi vagyunk, hogy nines semmi imádásra méltó bennetek; semmi a mire a szegény ember e gonosz és hitvány világban fel nézhessen és szilárdul ragaszkodjék — akkor vége neki! Mert ha az asszonyokat nem becsüli — akkor nem becsül semmit, És mind stílyed, lejjebb, lejjebb a feneketlen mélységbe! Oh, bár bölcsőbb lettem volna, és ne vettem volna a testvéredet a házamhoz, vagy Gyulának ne engedtem volna meg, hogy a lábát ide betegye. Mert tudom, hogy ő mi és Letti is ismerem. A Gyula tönkre menetének ő lesz az oka.

Vilmos olyan szennvedéylel beszélt, a mit még a felesége is alig tudott megérteni, de azért érezte, hogy a férjének igaza volt.

— Édesem — mondá kérlelő hangon, — talán tévedünk.

— Hát akkor miért nem mondják meg?

— Gyula miért hallgatna volna el azt előttem? — En alkalmat adtam neki arra. Természetes, hogy a férfi hallgat, míg az eljegyzése nem történik meg.

Gyula és én a Letti nevét soha sem említettük egymás között. De hidd el, hogy itt valami baj van, kell valami rosznak, gyengeségnek vagy gyávaságnak lenni, midőn egy férfi a saját testvéreinek nem meri megmondani, hogy meg fog nőstülni.

— A mi pedig Lettit illeti — Edna én sajnálom, szívem mélyéből fájlalom, hogy a te tévedésedről rosszat kell gondolnom; de nem tehetek róla.

— Nem, nem tehetesz róla; ezt én belátom. De azért ő az én testvérem; és a hogy te mondogd, ő nem tudja, hogy mit cselekszik.

Vilmos megállott az ő haragos járkálásában, s a divány szegletében ülő kis alakot nézte, a ki az ő fehér pongyola ruhájában és csipke fűkötőjével oly nyugodt és édes és mátrónai kinézésű volt.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 12.

zánkat annyi balszerencse közt a maga egy-ségben ezer éven át fentartotta és szellemi és anyagi erejét fejlesztette.

A lefolyt ezer év tanúságát tesz arról, hogy hazánk fennállási biztonságának erő forrásait — nemzetünk mindég az igaz valóságosság a vármegyei önkormányzati rend-szerben magában foglaló alkotmányosságában és a királyhoz való tántoríthatlan hűségben kereste és találta meg.

Es Kolozsvármegye közönsége büszkén tekinthet vissza a lefolyt ezer év történetére mert egyetlen pillanatot sem mutathat föl a történelem a midőn e vármegye közönsége a mely vallásosság, a királyi iránti hűség az alkotmányhoz való szilárd ragaszkodás és az igazi hazaszeretet követendő példáit ne adta volna.

Vármegyénk közönsége igaz szabadelvű irányánál fogva a vármegye leköszágának különböző nemzetiségű fiait még mindig külső testvéri szeretettel emelte 'keblére és ebből következett az, hogy vármegyénk területén a különböző nemzetiségek édes otthon találtak és a békes életről élelésben egy-együtt érzésbe zavaros hang soha nem ve-gyült.

Hiszem kívánom és remélem, hogy nemzetünk ősi erényei a jövőnd ezer évek sorozatába a midőn e fogják találni azt a biz-tos utat, mely szeretett magyar hazáknak továbbra is fentartására felvirágzására ve-zér.

A mai nap édes öröme midőn király és nemzet együtt ünnepel, önkéntlenül fo-hászt fakaszt szívünkben, hogy az isteni gondviselés a legalkotmányosabb királyt és nemzetet ösztönit szívöből jött érzéssel sze-rető Felséges király asszonyunkat — zavar-talan boldogságban és teljes egészségben né-peiknek öröme sokáig tartsa meg.

Éljen!

A beszédet zajosan megjelenezték.

Ezután Bonis István főjegyző inditvá-nyozza, hogy Kolozsvármegye közönsége né-vében Ferencz József ő felségehez hódoló felirat intézzessék. Elfogadtatik Bonis főjeg-yző felolvassa a Felséghez intézendő feliratot.

A jelenlevők állva hallgatják végig. Vé-gül hatalmasan megjelenezik a Felséges uralkodót.

A felirat szövegét is egyhangulag el-fogadják, azt a közgyűlés előtt aláírták.

A feliratot lapunk elején közöljük.

Ezután Lázár István gróf a megye al-ispanja olvassa fel a vármegye szépen kidol-gozott történetét.

Az érdekes történetet a gyűlés tagjai a legnagyobb figyelemmel és növekedő érde-kösséggel hallgatják végig.

A felolvasás 37 percig tartott.

Felolvasás után a közgyűlés zajosan megjelenezt a jeles alispánt.

Ezután Esterházy Kálmán gr. a megye szülötte s annak sok éven át főispánja tar-totta meg díszbeszédjét.

Ercezs hangon beszélt a negyvennyol-czas nagydíj dala, kinek jobb karja a ha-szást vívott küzdelemben áldozatul esett.

Beszédét lapunk más helyén közöljük. Gyönyörű beszéde után lelkesen meg-eljenezt a közönség Esterházy Kálmán gróf-fot. Esterházy Kálmán gróf beszédje 22 per-cig tartott.

A tárgysorozat III. pontja alatt tárgyal-tak az állandó választmányi indítványát, ő Felsége arczképének az új megyei székház részére leendő megfestése iránt.

A gyűlés egyhangú lelkesedéssel elfo-gadja az indítványt.

Gyárfás Benedek bizottsági tag indít-ványozza, hogy a megyei tisztviselők, alkalmazottak és szolgák nyugdíjazásánál a mil-leniumi év kétszeresen számíttassék.

A jegyzőkönyv hitelesítése következett ezután.

A hitelesítés bevégezéssel a főispán a mindenható áldást kérte a hazára s annak apostoli királyára.

Esterházy Kálmán gr. a pályatársakhoz szól, s meglez szavakban köszöni meg, hogy őt bizták meg az ünnepi beszéd tartásával. Kívánja, hogy az Uristen mindenik pályatár-sát áldja meg.

A gyűlésnek 1/1 órákor volt vége.

Gyűlés után a megye méltóságai tes-tületileg kísérték Bély Ákos gr. főispánt lakására.

A gyűlésen többek között ott láttuk a következőket:

Gr. Bély Ákos, br. Bánffy Ernő, Mata-kásy Pál, gr. Lázár István, Szabó József, br. P. Horváth Kálmán, Gyarmathy Miklós, Gyarmathy Zsigmond, Gaál Gyula Dózsa Endre, Rózenberger Ignác, Bonis István, H. Veross Károly, Albach Géza, dr. Groisz Fuszty, Ez-terházy László, Domokos Antal, gr. Bély Kálmán, Esterházy László, Szentiványi Gyula, Schopf Gyula, Hirsch Mór, diszmagyarban. Ott voltak továbbá: Gyárfás Benedek, Szent-kereszt Kálmán dr. Stukhely Gyula, Gaál Elek, Hosszu Teophil, Gajzágó Antal, Lészai Ferencz, Trucza Endre, Ferencz Lajos, Lázár Ádél, Pap Zoltán, Papp László, Vöröss Sándor, Kozma Ferencz, dr. Groisz Béla, Müns-termann Győző, Putnoki Domokos, Benkő Mihály, Dobál Antal, Fekete Gyula, Hatfa-lud Mór, Tóczaiur Ödön, Csizsár Gyula, Hory Béla, Petrány József, Páska Zoltán, dr. Pavlik Sándor, dr. Wendelin Arthur, Rozen-berger Ignác, Rozenberger Mór, Török Gy. Kertész Samu, dr. Rohonczy Gyula, Tósa László, Sikó Kanut, Bidermann József, Bartha Sándor, Farkas Károly, Veszprémy Antal, Ince Emil, Hirsch Mór, Hosszu Pompejus, Szász Károly, Szász János, Dussárdy Antal, Jör Károly, Burján János, Gross József, Csiky Meier, Ince Emil, Betegh László, Kornis Lajos, Vértési Imre, Persán Gerő. Ezenkívül jelen voltak a vármegyei közigazgatók és községi jegyzők teljes számmal.

— **Fagyos szentek.** Ma Szervác, holnap

Pongrácz, holnap-után pedig Bonifác nap-ja. Ezek az urak fagyos szentek. Lehele-tüket érezni is lehetett már vasárnap s hét-főn. Meteszó, hűvös szél futt s barátságatlan volt a szabadban való tartzkodás. Szervác-ur ma tartja névnapiját, Boni fácz pedig ál-dozó csüttörtökre helyezkedett. E napoktól kezdve melegedni fog az idő, a mit legin-kább a gazdák óhajtanak, mert a kerti növé-a hűvös időjárás miatt nem fejlődhetnek.

— **Az egyetemi ifjúság díszülése** iránt mely áldozó csüttörtökön, május hó 14-én d. e. 11 órákor a Redout nagytermében lesz megtartva, városzerte igen nagy az érdeklődés. Már sokan jelentették be biztos megie-lenésüket Kolozsvár notabilitásai közül is és a hölgyek is nagy érdeklődést tanusítanak az egyetemi díszülés iránt, mely az ifjúság parlamentáris életét is befogja mutatni. A díszközgyűlés 11 órákor fog megkezdődni s a kor elnök néhány szóval megnyitván azt, a díszülés megejti az ülés vezetőségének megválasztását, napi rendet, mely a millenium dícsőítése és megörökítése. Reméljük, hogy az ifjúságnak ez az érdekes ünnepélye mely el-tér a sáblontól, szépen és méltóképen fog le-folyni.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság** je nő 18-én vasárnap délután 3 órákor a városház közgyűlési termében milleniumi ünnepélyes díszülést tart, melyen gr. Kun Géza elnök fog-elelni. Gr. Kun Géza elnöki megnyitót tart Ferenczi Zoltán dr. a Társaság titkára ünnepi beszédet mond, E. Kovács Gzula pedig ünnepi odáját szavalja el.

— **Termés.** Ez ideig minden féle nő-vény között fűtermés mutatkozik a legked-vezőnek. Kertekben, réteken legelőkn ez idei tavaszon dusan nő a fű. Sok helyen már kaszálják is. loher maggal bevetett táblák is rendkívül buján nőnek minden felé.

— **A kolozsvári vigszínház** komolyan és serényen hozzá látott az előadások meg-kezdésére szükségeltetők munkálatok véghez viteléhez. Festők, ácsok, asztalosok szorga-latosan csinálják a színpad és a néző tér be-rendezéséhez megkívántók kellékeit. A mint a muzsa fiuk az utolsó torna ünnepélyről áldozó csüttörtökön kivonulnak, a következő nap már állítják fel a muzsáknak szentelt templomot. Makróczy már meg is nyitotta a bérletekre vonatkozó előjegyzési irodáját a a vívó teremben. A vigszínház dolgát ko-molyan veszi a közönség is. Bérletekre már eddig is igen számos előjegyzést tettek. Szom-baton a tornavivó egylet választmányával a helyiség iránt a szerződést is megkötötte a „Vigszínház” igazgatója. Makróczy a választ-mány által követelt óvadékok is letette kész-pénzben. A színház kézilgyben levő fekvésé-nél és tágas helyiségei s az egészséges, fel-vonás közölben sétára alkalmas, szép kertjé-nél fogva, kedvencz szorakozási helye lesz a tavaszi és nyári estéken a közönségnek.

— **Ünnepély.** Minden tekintetben kívá-lón szép és sikerült hazafias ünnepélyt ren-dezett a kol. II. községi elemi iskola. Ez az iskola minden szerénysége mellett fontos kul-turmisiót teljesít, mert növendékei nagyobb-részt szegény, román ajkú gyermekek, kik itt szívják magukba a magyar szellemet s a mlt-veltség alapelemeit. A gazdag programmu ünnepély istentisztelettel kezdődött, mindenik vallás hívei a saját templomába vonult tanít-ók vezetésével. A ünnepélyt Dobál Antal nyitotta meg szép, emelkedett hangu beszéddel. Majd a gyermekek ének és szava-lat produkciója következett egymással vál-takozva. Elek Gyula igazgató szép beszéde ismertette a gyermekekkel az ezredév fontos-ságát. Központja volt az ünnepélynek a zászló szentelése, melyre az egyház áldását Wasyli-kevicz Viktor hitoktató adta alkalmi beszéd kíséretében, Batori G. ev. református segéd lelkész hasonló szép beszéd kíséretében fej-tegette a zászló és színeinek jelentőségét. A zászló az intézet nótáit tagjainak érdeme. Elek Gyuláné igazgatóné, Gspan Károlyné, Hilbert Rozsika, Márton Ilona tanítónők tel-jes dícsőre méltólag működtek a zászló létrehozási és kihimézése érdekében. A zászló anyai tisztét Dobál Antalné vállalta el, a ki már régóta nagy pártfogója az iskolának, s jelen alkalommal is szép jelt adta kegye-szívűségének a mennyiben 50 ft alapítványt tett jutalmazási ezlra e millenium emlékére. Nagy érdeklődést keltett még a Wasyli-kevicz Viktor által írt kedves kis színmű elő-adása, melyben Vári E. Gál J. Gödri R. Varga E. és Udvari V. vettek részt. Külön-ösen kitűntek Varga Ella és Udvari Vilma ügyes, eleven játékkukkal, ugyszintén Vary Elek is egy öreg bapó szerepében. Az ünne-pélyt délután majális fejezte be a szülők és ismerősök részvételével. Az ünnepély rendezéséért. Elek Gyula igazgatót és Adi József tanitót illeti dícsőret, kik ép, elfárad-hatatlan buzgalommal működtek az ünne-pély érdekében, mint a minő kíváló harczo-sai a népoktatásnak.

— **Dr. Gyalui Farkasnak.** Wolfner és Singer kiadásában közelebből jelenik meg „Szabadítók” ozmű regénye, melynek tárgya Kolozsvár történetéből van merítve. A szerző regényét Kolozsvár közönségének ajánlja, a mit a törvényhatósági szakbizottságok a hóv

Gyalui ajánlatát bejelentette, örömmel vettek tudomásul.

— **Ezredévas ünnepély** rendeztetett f. hó 9-én az izr. el. leányiskolában, melynek műsora hazafias költemények és dalokból volt összeállítva. A megnyitó beszédben Neumann Károlyné, az iskola vezetőnöje, lelkes szavak-kal méltatta az országos ünnep fontosságát, buzdította a tanulókat a hasznos munkálkodásra a haza iránt való kötelességek teljesítésére. A jól betanított alkalmi karéneket és szava-latokat érdekel hallgatta végig az összegyűlt nagy közönség. A „Szózat” elhangzásával s lelkies szép záróbeszédrel fejezte be a szép ünnepélyt s a közönség azon kellemes tudat-tal áthatva távozott, hogy ezen nevelőintézet minden zugában hazafias szellem uralkodik.

— **Uj nyáriszínházunk** előmunkálatai a Tornavivóban serényen előrehaladnak. Bent-heim R. a nemzetiszínház festője egész új és meglepően szép díszleteket fest. Az aruk prak-tikabilis színpadot építenek asztalosok kénye-lmes padokat készítenek, a butoros elegáns székekkel rendezi be az előtér, a gázgyár fé-nyes kivilágításról gondoskodik, ugy hogy f. hó 16-án szombaton minden készen legyen. Makróczy és Bánfalvy társulata ma este ér-kezik meg Munkácsról, hol 3 hetes idényüket kat befejezték. Első előadás szombaton lesz Próba házasság kerül színp. Gondoskodva van pompás alkalmi coplettekről, melyeket Helaty fog előadni: Vasárnap este Próba házasság. Delután: „Tündérlak”, Marcza szerepében Koll-merné urnóval mint vendéggel.

— **Az első-majális.** Tegnapelőtt volt a kolozsvári ev. ref. leányiskola majálisa, mely mint első e nemű mulatság ez évben a me-gelőző évekhez tejjesen méltóan, fényesen si-került. Már a délutáni órákban megtelt a Lő-völde helyiség vidám gyermekekkel. A hogy rázendített Teti az első esárdásra kicsi és nagy egyaránt tánczra perült. A mulatságnak az éjféli órák vetettek véget.

— **Hazafias ipartestület.** A most alak-ult kolozsvári ipartestület nevében Hirsch-feld Lajos titkár építő mester a következő levelet intézte a Mátyás király szoborralap gyűjtő bizottsághoz előadóhoz: „A Kolozsvárt megalakult ipartestület tagjai tegnap az ala-kuló gyűlés után a ntp emlékére lakomá-nyultek össze A vig pohárköszöntők során a mai napörömének megörökítésére a leg-nagyobb magyar királyiak, az igazságos Mátyásnak Kolozsvárt felállítandó szobrára adakozásra szólította fel társait egyik iparos társunk. A felszólítás eredménye 40 frt ado-mány lett, melynek, mint a kolozsvári ipari testület adományának rendeltetési helyére juttatásával csekély személyem bízott meg Midőn kedves kötelességemet teljesítem, kérem a fenti összeg nyilvános nyugtázását. Ki-való tisztelettel stb. Az ipartestület ezzel a tényével oly szellemben kezdte meg műkö-dését mely jövőjére a legbiztosítékot nyújtja. Itt említjük meg, hogy a Mátyás szoborra a méreztus 15-én kibocsátott gyűj-tőknak alapján márcz. 19-ikétől máig 5400 frtnt meghaladó összeg gyűlt egybe.

— **Felhívás.** Alólírott tisztelettel felkó-rem az egyetemi hallgató urakat a Redoutt-ban f. hó 14 én d. e. 11 órákor tartandó ifjúsági díszgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni kegyeskedjenek. A díszgyűlés tár-gya: A millennium ünnepelése. — Kolozsvárt 1869 május 11 Herczegh Béla a „diákszövet-ségi”bizottság elnöke.

— **A siketnéma ósonója.** Simon Fe-rencz czukrász szombaton d. u. a millennium alkalmából megvendégelte a siketnéma inté-zet összes növendékeit. A derékberlő ingyen szolgáltatja az ósonát a gyermekek számára. Egy hosszú asztalt terítettett a státeri kioszk előtt és mind a 48 siketnéma növendéket meghívta egy pohár habos kávéra. A járkélok eleinte bámulva nézték az egyen ruhás gyermek sereget, hogy milyen csende-sen viselik magukat, de mikor megtudták, hogy kik ünnepik ilyen esendőben a milleni-umot, mindenik megilletődve nézte és gyö-nörködött siketnémaik zajnélküli örömeiben. Az egyik siketnéma növendék társai nevében megköszönte hangos szóval a jó szívű berlő vendégátvitát. Erre az ósonóra ugyan ráfi-zetett a derék berlő, de aligha szerettek ne-ki több lelki gyönyörűdséget fizető vendégei mint ezek a siketnéma gyermekek, kik nem egyhamar fogják elfeledni Simon Ferencz millenniumi vendégszeretét. E helyen meg-jegyezzük, hogy a siketnéma intézet mil-leniumi ünnepélyét a már közölt programmal szombaton d. e. megtartotta a közönség rend-kívül nagy érdeklődése mellett.

— **Kolozsvári államiag segélyezett** nő-ípariskolánál egyik tanítónő állás lemondás folytán megüresévvén ezen állomásra ezen-nel pályázat hirdették. Javaldalmazás évi 500 frt. A megválasztott tanítónő a II-ik v-ban előirt munkákat köteles tanítani (fehér-nemű szak). A kellőleg felszerelt kérvények f. évi május 32-ig az erd. nőiparegylet vá-lasztmányához intézve alólírottokz küldenek. A kérvényekkel együtt bekérletnek a folya-mód által készített munkák és rajzok. Egyenlő minősítés esetén rajzban és szakrajzban kel-lő képzettséggel bírók. előnyben részesülnek Kolozsvár, máj. 11. Lindner Augusta v. igazgató.

— **Gróf Andrassy Katinka be-tettség.** Gróf Andrassy Gyula özvegyének betegségében — mint értesülünk — az utolsó napokban olyan kedvező fordulat állott be, hogy a grófnő minden veszély nélkül utazhatott Budapestre.

— **A kolozsvári téli színház** tűzbizton-sága érdekében vízvezetési hidránsokat fog-nak beállítani. E tárgyban a napokban a színház városi hatóság és a kolozsvári önk. tűzoltó egylet részéről hivatalos szemle tör-tént. Tűzesapokat állítanak a néző térre két

oldala a színpadon, a zsinor padláson négyet a karzatán is. A kijelölésnél a tűzoltó egy-let részéről jelen volt Polcz Rezső főparancs-nok, Bartha Gergely főparancsnok helyettes Vermes Lajos és mások.

— **Millenium.** A hunyadmegyei Áltá-lános Tanító-Egyesület, az 1896. évi május hó 15-én Déván, az állami tanítóképző-intézet tornacsarnokában d. e. 8—10-ig évi rendes közgyűlést fél 11-től kezdve hazánk ezeréves fennállásának megünnepelésül dísz közgyűlést tar, melyre egyesületünk tagjait s az isko-lai gy barátait hazafias tisztelettel meghívjuk, Déván, 1896. év ápríl hó 27.

— **Ezredévas ünnepelés a sepsi-szengyörgyi ref. egyházban.** Léleke-melő szép ünnepély folyt le vasárnap dele-lőtt a sepsi-szengyörgyi reformátusok templomában. Ekkor taototta meg az egyházköz-ség Magyarország ezeréves fennállásának em-lékünnepét. A templom már kilencz órákor zsutolásiág tejt meg válogatott szép közönség-gel, mely a hazafias isztentisztelet alatt át volt halva a nagy nemzeti fontosságu aktus szellemétől. Révay Pál ref. lelkész mondott emlékbeszédet és imát, melynek minden részlete beszálit a szívokba. Emelték az ün-neplés magasztosságát a Mikó-kollegium ifjú-ságának kardalai dr. Farnos Dezső főgymn. tanár vezetésével. Igen szép és megható volt az egyházi dalárda Hymnusza is. Isteni tisztelet végeztével az egyházközség képvi-selő testülete díszgyűlést tartett a templom-ban s a magyar haza ezeréves fennállásának emlékét jegyzőkönyvében megörökítette.

— **Bánk-Bán századsszor.** Bu-dapesti tudósiónk közlése szerint az ottani nemzeti színházban e hó 13-án lesz Bánk-bán tragédia 100-ik jubilaris előadása. Ez ünnepi alkalomra a nemzeti színház igazgatósága új kiállítással és szereposztással adja irodalmunk e remekét, s a legkisebb szerepeket is a nemzeti színház művészei vállalták el. Katona tragédiáját a nemzeti színházban először 1839 évi márcz. 23-án adták, Egeressy. Gábor ja-vára, a ki a czimszeretep játszottta. Gertrud Laborfalvy, Róza, Melinda, Lendrainé, Petur Szentpétery, Mikhál: Udvarhelyi Miklós, Si-mon: Szilágyi Pál volt. A századik előadás szerep osztása a következő: Endre: Somló, Gertud: Jászai, Ottó: Horváth, Bánk: Szacs-vay, Melinda: P. Márkus Emilia, Mikhál: Egeressy, Simon: Bercsényi, Zászlós: Pálffy, Petur: Bakó, Miska bán: Szigeti Imre, Sólom: Mihályfi, Szidora: Maróthy M. I. Udvaroncz Császár, 2. Udvaroncz: Náday, Biberach: Gy-nes, Tiborecz: Ujházi. Békétlenek: Abonyi De-zső, Paludy, Körösmezey, Latabár, Paulay, Hetényi, Mészáros és Ivánni.

— **Fogarasmege díszbandé-ruma.** A június 8 iki felvonulásánál a dísz-bandérium tagjai Fogarasmege részéről a kö-vetkezők: Kaposványi Móra alispán, Jankovics Béla főbíró, Booskor Ádám árvaszéki ülnök, Reidnik Péter, szolgabíró, Borzsa György kör-jegyző és Zakariás István kereskedő, kik a május 7-iki díszgyűlésen is teljes díszmagyar-ban jelente meg.

— **Udvari ebéd.** A kir. várak két-terében vasárnap d. u. 6 órákor 25 teríték-ű ebéd volt, amelyen 3 felségén kívül részt-vettek, Bánffy báró miniszterelnök, Fejérváry báró, Jospovich, Darányi, Erdélyi, Lukács, Perczel, Vlascics és Dániel miniszterek, Ba-kovszky István, az állami számvevőszék elnöke, Beniczky Ferencz pestmegyei főispán, Báth Károly főpolgármester, Schmidt József kiál-títási igazgató, Szalay Imre miniszteri taná-csos, Rudnay Béla főkapitány, Apponyi La-jos gróf, magyarországi udvarnagy, Paar gróf lovassági táb, Pápay osztályfőnök, König udvari tanács, Alberti gróf őrnagy, ő felsége szárnysége Széchenyi gróf főhadnagy, kama-rás, a parancsöriztet és az őrpárcasnok.

— **A Theresia-akadémia mil-leniumi ünnepe.** A bécsi Theresia-aka-démiában — mint nekünk táviratozzák — tegnap délelőtt az ezredévas ünnep reggel 1/9-órkor ünnepélyes istentisztelettel kezdődött, melyen Mayer Lorás dr. apát, udvari leblánia czelebrált. Az istentisztelet után az akadémia dísztermében folytatták az ünnepet, melyet a Himuszoknál nyitottak meg, mely után Bethlen János gróf, az intézet jogi tanfolyamának hall-gatója magyar ünnepi beszédet mondott. Ezután Vlascics Gyóth vala- és közoktatásügyi miniszter mondott beszédet melyben figye-lmettette az ifjúságot az ősi magyar erények gyakorlására. Emléktükbe vésék a magyar nem-zet három ősi erényét, a világtörténelmi hi-vatásba vetett szent hitet, erősen kifojtett nemzeti önértetet és mindenekfelet a nyugoti civilizációhoz való öszinte csatlakozást. Be-szédének végén a királyról emlékezik meg s így végzi szavait: Éljen a haza! Éljen a ki-rály! Az ünnepet az énekar a Himusz elő-neklisével fejezte be.

— **A 100000 frtos hamisítás.** Emleltettük, hogy hogy nezsideri adóhivatal-mal megkísérlett 100000 frtos család dolgá-ban, melyet Barcza Viktor akart elkövetni a budapesti törvényszék fog ítélkezni. Bar-czának azonban, a kir. ügyészség fogházában ül, mint most megvallotta bűntársu is van. A törvényszék megbízván a vizsgálattal Sár-kány József központi vizsgálóbíró, ez előtt megvallotta, hogy a belügyminiszter nevére hamisított utalvány, valamint az eset felfede-zése óta eltűnt, Klementis nem uj ember ezen a téren. Csak nemrég töltötte ki háromévi börtön-büntését, melyet szintén okirat hamisításért ka-pott körülbelül öt év előtt, amikor a pesti magyar kereskedelmi banknak volt hivatal-noka s e minőségében Lánecz Lévo elnök ne-vére három utalványt hamisított Mivel Kle-mentis nem találják, a törvényszék elren-delte a szűkenyvír országos körözését.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait, és sürgöny-leveleit.)

A T. Ház alakulása.

Budapest máj. 12.

A Ház alelnökeit, jegyzőit és ház-nagyat ma az ülés újból megválasz-totta.

Ezután az egyes osztályokat sor-solták ki.

Az interpellációk napja.

Budapest, máj. 12.

Holnap viharos gyűlésre van ki-látása a képviselőháznak.

Holnap ugyanis Horánszky Nán-dor és Ugron Gábor interpellálni fog-ják a kormányt a karánsebesi és bel-grádi eseményekért (ugy alábbi távira-tunkban láthatni, hogy a Monitor jött és ment, de nem csinált semmit.)

Ugyancsak a holnap gyűlésben Sina Ferencz fogja Perczelt meginter-pellálni a rendőrség vasárnapi bruta-litásáért.

A királyné Bécsben.

Budapest, máj. 12.

Erzsébet királyné ma délután Bécsbe érkezett.

A Monitor-mehet.

Budapest, máj. 12.

A kormány egyik félhivatalos uj-ság ama belgrádi hírrel szemben, hogy a „Maros” monitor Belgrád alathor-gonyt vetett és ott marad addig, míg a szerb kormány a zászló sértés ügyé-ben elégteltet nem ad — ma azt közli, hogy a nevezett hadihajó csak szoká-sos körutját (?) téve horgonyzott Bel-grádnál, s már tovább is ment.

(Tehát csak azért horgonyzott hogy tovább menjen? Hát az elégtél-tel meg van? Szerk.)

Pestvármegye díszgyűlése.

Budapest, máj. 12.

Pestvármegye ma d. e. tartotta meg milleniumi díszközgyűlést, melynek legfonto-sabb tárgya volt az, hogy a megye közön-sége jótékonsági célokra egy százalék pó-t-adót szavazott meg.

A király a Nemzeti-ben.

Budapest, máj. 12.

A nemzeti színházban e hó 16 án szom-baton rendezendő, díszelőadást a király meg-látogatja. A díszelőadást Erkel Ferencz (Bát-hory Mária) nyitányával kezdik meg, a melyet Erkel Sándor vezénylete mellett a m. kir. operaház zenekara ad elő.

Ezt követi Rákosi Jenő „Az ezredév ünnepe” cz. prologusa és Várad Antalnak ez alkalomra átdolgozott „Hun utodok” történeti drámája.

Az előadást élőképek zárják be, a me-lyeket egy magyar hegedős lantszóval és ma-gyaróds versekkel kísér és pedig 1. A vér-szerződés Pusztaszeren. 2. Vajk megkeresztelése. 3. Mátyás király megadja a népnek a szabad költőzködés jogát. Végül Apotheosis mely alatt a Himuszok énekelik.

A díszelőadás on a nemzeti színház összes személyzete, továbbá az opera zene és ének-kara is részt vesz.

Vád az államrendőrség ellen.

Budapest, máj. 12.

A tegnapi utcai vérontás, melyet a ren-dőrség okozott brutális fellépésével, már ugy a büntető bíróság, mint a belügyminiszteri-umnak tudomására van hozva ugy egy felje-lentés alakjában is. Tizennégy súlyosan sé-rült ember nevében, Tóth Imro és Rácz János czipészek, Német Béla és Keszer La-jos gyárimunkások és még tíz más összevág-dalt munkás meghatalmazásából azaz delu-tán nyújtotta be Vig Viktor dr. fővárosi ügyvéd a panaszokat.

A budapesti büntető kir. törvényszék-hez benndott feljelentésben Vig dr. megne-vezett, valamint az eddigi ismeretlen rendőrök hivatalos hatalommal való visszaélés, továbbá súlyos testi sértés büntetése czimén kér viz-sgalatot.

A másik panasz mely Perczel Dezső belügyminiszterhez ment az államrendőrsé-get fegyelmi vizsgálat alá kéri vonni, s egy-uttal informálja a történetekről a miniszter, hogy a képviselőházi interpelláció idejére ne csupán a rendőrség jelentéséből ismerje meg a tényállást.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARI MIHÁLY.

H I R D E T É S E K.

Sz. 2301—1896.

A gyergyói járás főszolgabírójától.

Sz. 150—1896.

366. (1—1)

Pályázati hirdetmény.

Csikmegyében a 6200 lelket számláló Győ-Szt.-Miklós nagy községben a községjegyzői állás üresedésére jövőn, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással évi 800 forint fizetés, a magán-munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak, valamint a községi szerződési szabályrendelet szerinti irodai átalány, s hivatalos kiállításoknál a meghatározott napi és fuvarjárandóságok élvezete van összekötve.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, s erre az 1883. évi I. t.-cz. 6-ik §-ában alólírt képesítéssel bírnak, hogy az oklevéllel, honossági, születési és eddigi szolgálatukat feltüntető bizonyítványt nyújtva, a községjegyzőhöz a község jegyzőjének 1896. évi június hó 4-éig bejárólóg adják be.

Gyergyó-Szt.-Miklóson, 1896. május hó 2-án.

Nagy Tamás,
főszolgabíró.

364. (2—8)

Sz. 2678—1896.

368. (2—3)

Hirdetmény.

Csik-Szt.-Domokos község tulajdonát képező Kerekhavas „Kis-Ácsa” nevű Romániával határos erdőterületben a csikszerecsai m. kir. Erdőhivatal által megajánlott felvétel és becsülés szerint, következő kereskedelmi célokra alkalmas fatömeg eladása szándékolatik:

Kerekhavas „Kis-Ácsa” nevű erdőben 236.74 k. hold területen becsülés szerint 30 cm. átmérőtől felfelé találtatott 62795 köbméter fenyőtömeg 25118 fűt értékben.

Az eladás zárt irásbeli s egyúttal szóbeli árverés mellett fog történni és pedig Cs.-Szt.-Domokos község hivatalos házánál 1896. évi május hó 28-án délelőtt 9 órakor.

A kiállítás árul szolgáló előbb kitüntetett becsértéknek 10 százaléka bánatpénzül leteendő, még pedig a zárt ajánlatot tevők által az árverés megkezdésére kitűzött határidő előtt az illető község előjárósága, a szóbelileg árverezni szándékozók által pedig az árverés megnyitása után a bizottság kezébe.

A részletes feltételek megtekinthetők úgy alattírt szolgabírói hivatalnál, mint a tulajdonos község előjáróságánál.

Végül ha az árverés eredményre nem vezetne, úgy a jelzett napon és helyen a szabad kézbeli eladás is eszközöltetni fog; természetesen a vagyonfelügyeleti hatóság utólagos jóváhagyásának feltétele alatt.

Felcsiki szolgabírói hivatal.

Csik-Szeredán, 1896. május hó 8-én.

Fejér Sándor,
főszolgabíró.

Sz. 680—1896.

367. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi kir. járásbíró 1896. évi 739. számú végzése következtében Dr. Kovács Mór ügyvéd által képviselt Nagy Miklós javára Sebesi Géza ellen 26 fűt és jár. erejéig 1896. évi március hó 13-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1866 forintba becsült butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíró 5822—1896. számú végzése folytán 26 fűt törke követelés és eddig összesen 20 fűt 78 kban bíróság már megállapított költségek erejéig, Kolozsvárt, Sétátér-utca 16. sz. alatt leendő eszközölésre 1896. évi május hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, késpénz fizetés mellett, a legközelebbi igazságos becsőron alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1896. évi április hó 29. napján.

PAP JENŐ,
kir. bírósági végrehajtó.

Minden házalás és végeladásnál olcsóbb forrás!

POSZLER GYULÁNÁL

Kolozsvárt, Belhid-utca 3. sz.

Legujabban megérkeztek és az alábbi áron kaphatók:

Egy méter jó minőségű Karton	22 kr.
„ „ I. me „ Voile	25 „
„ „ Atlas satén	35 „
„ „ francia „	45, 50 „
„ „ batist „	35, 40 „
„ „ I. me minőségű Pique	42, 50 „
„ „ szőr ruha-kelme	30 „
„ „ ruha Crepp minden szín	50 „
„ „ francia Delén	50, 60 „
„ „ 180/e széles angol kelme 1 fűt, 1-20 kr, 2-30 krig.	90 kr.
„ „ selyem dísz surah	1 fűt 90 „
„ „ Ottomán	1 „ 20 „
„ „ fekete selyem Mervellő	20 „
„ „ jó minőségű Chiffon	20 „
„ „ futó szőnyeg	20 „
„ „ nagyon jó derék-béllés	20 „
„ „ darab napernyő 90 kr., 1 fűt, 1 fűt 50, 2 fűt és feljebb.	1 fűt.
„ „ Clott esőernyő	1 fűt 90 kr.
„ „ selyem esőernyő	1 „ 40 „
„ „ tuzat Princes zsebkendő	1 „ 40 „

Üzleti elv: olcsó, szabott árak, pontos szolgálat és leg-szolidabb eljárás minden irányban!

A n. é. közönség becses látogatását kérve, mely tisztelettel

298. (8—c)

A FENTE BBI.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czik 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a moosi tekt. kir. járásbíró 1896. évi 520. számú végzése következtében a moos-vidéki takarékpénztár részvénytársaság javára Petyán János és Petyán Todor moosi lakosok ellen 500 forint és jár. erejéig 1896. évi március hó 17-én fogantatott kielégítési és végrehajtás útján lefoglalt és 1049 fűtba becsült Petyán Jánosnál: 4 ökor, 2 tehén, 2 borjú, 50 bárányos juh; Petyán Todoránál: 2 ökor, 1 tinó, 1 tehén és 16 bárányos juhból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a moosi kir. járásbíró 584—1896. számú végzése folytán 500 fűt törke követelés, ennek 1896. évi február hó 10-ik napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 22 fűt 78 kban bíróság már megállapított költségek erejéig, Mooson a piaccon leendő eszközölésre 1896. évi május hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében késpénz fizetés mellett, a legközelebbi igazságos becsőron alul is el fognak adatni. — Miről foglaltat Landemann Elek Dr. Zagoni Mózes ügyvéd által Kolozsvárt értesítettik.

Kelt Mooson. 1896. évi április hó 23. napján.

FERENCZY GYÖRGY,
kir. bírósági végrehajtó.

Tokaj-hegyaljai bor egy liter 70 kr.

ECSETEK és KEFÉK

nagyban és kicsinybeni raktára

HAVAS LÁZÁRNÁL Kolozsvárt, belhid-u. 13. sz.

és pedig:

mindennemű lapos és gömbölyű szőr és sertéből mázoló, festő, vonalzó, író, lakkozó, választó (Scheiden), osztató (Fertreiber) stb. ecsetek; továbbá surló, fenyésítő, seprő, porló, fog, haj, ruha, butor, billiárd, köröm, bárony, óras, ezüsttű, ló, msrha kefék, vakarók és minden más szükséges kiegészítő; pohár, üveg, Ciolett mosókafék, szőnyeg- és töltött butor porlók, tollas portörlek, meszők, szőnyeg és szoba csirák-seprők; fodrász henger-kefék és mindennemű fésűk, újságtartók, folyósó lábtörő kefék.

5 féle színű szobapadló takarékfénymáz és fenyésítő kefék, fehér- és sárga viasz.

Nagy választék többféle szín, minta és nagyságú, igen tartós, valódi kokusz-lábtörők 20 krtól feljebb.

Szegedi mosó-szappan, fogvájók gyári árban. — Kötélneműk.

Bármily kis mennyiségű vidéki rendelvényt pontosan kiszolgálók és raktáron nem levő árut mellékesmagolhatás végett bevásárlási árban beszerzek. Teljes tisztelettel:

352. (2—5)

HAVAS LÁZÁR.

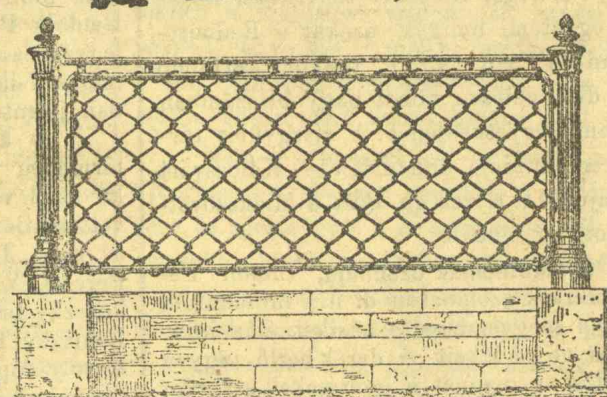
Szepességi borovicska egy liter 1 fűt.

A cég kiállítása, Fémipar VIII/B. csoport megtekinthető!

LÉBER GYULA

első erd. sodronyszövet-fonat és szita-áru gyára

Kolozsvárt, Torda-utca.

bevonást, áthányó rosták, szén, koksz, kavics, föld és porond válogatásához; szikra-fogók cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok). Nemkülönböztetve zöldre festett légy-szövet, szelelő rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas, réz és cín-szövetek. Kruppa sodrony-szegélyzetek különféle mintákban; fakeretbe foglalt rosták, lóher-szítók és sziták különféle csölkre igen erősen készítenek és gyári árak szerint számíttatnak. Acél tűkés sodrony kerek, erdők stb. bevonásához jutányos ártat fel is huzatik.

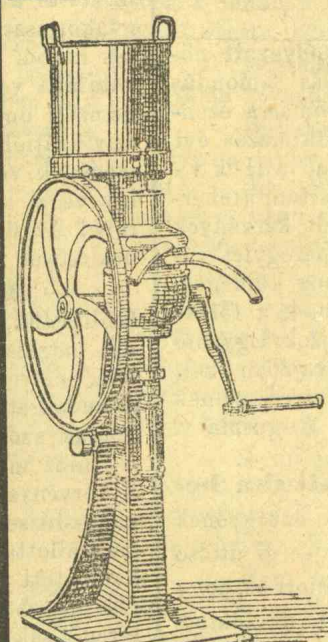
KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL BÉRMENTVE SZOLGÁLOK.

Kiváló tisztelettel:

LÉBER GYULA.

316. (6—90)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.

Adriance Platt & Co. new-yorki gépgyáros

„kizárólagos képviselőse”

Fűkaszálo, Marokrákó arató-, és kéveköto arató gépeire.

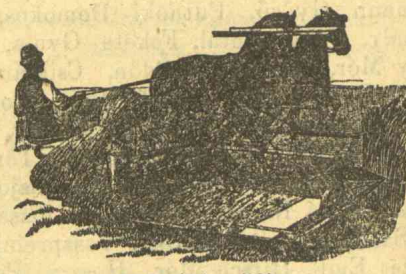
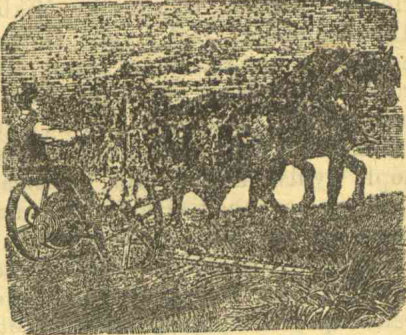
A „Bergedorfer-Eisenwerk” tejjgazdasági gépgyár
„kizárólagos képviselote.”

V. Vermorel-féle „Eclair” permetező „kizárólagos képviselote.”

Csonka Bánki-féle petroleum-motorok
„mezőgazd. képviselote.”

M. kir. államvasútak gépgyára
mezőgazdasági gépeinek „szövetkezeti képviselőse.”

Gazdasági géptelemek, malmok, takarmányos és teljes kamarák berendezése.

108. (21—50)

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utca 38. szám alatt.

Vegykészítményeiért a párisi nemzeti akadémia elismerő nyilatkozata 1879.

Kitüntetve az első
nemz. köz. gyógy-
szerészeti kiállítá-
son Bécs 1883.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára és művegyészeti laboratoriuma

ARAD — SZABADSÁG-TÉR.

Vegyvizsgálatra megbízásokat elfogad s lelkiismeretesen teljesít.

Ajánlja az alant felsorolt megbízható és biztos hatású szereit:

Chinin cukor és **chinin csokoládé** gyermekeknek könnyen beadható láz és hideglelés elleni szer. Az 1869. évi fűmsei magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlésén pályadíjjal koszorúzva. Mind az 5 világrészben ösmert és elterjedt. Egy darab 6 kr.

China-bor 2% chinin tartalommal. Egy üveg 1 fűt 20 kr.
Vasas china-bor minden hasonnevű készítmény közt a legtöbb china-alj és vastartalommal; idegesség, vértelenség s az ebből származó számtalan más betegségnél a legjobb eredménnyel alkalmazva.

Pepsin-bor. Ize igen kellemes, használatát által ugyanazt az eredményt érték el, mint a Karlsbadi kurával, teljesen megfelel ennek. Kéves költséggel a jó emésztést s a gyomrot rövid időn tökéletesen helyre állítja. Egy üveg ára 1 fűt 20 kr.

Cascara Sagrada-bor, biztos hatású, kitűnő, enyhe hashajtó, csikarást nem idéz elő, kellemes ízű. Egy üveg 1 fűt 20 kr.

Arany hajfestő, bármily színű haját egy pár nap alatt teljesen arany színűvé fest, teljesen ártalmatlan. Egy üveg 1 fűt.

A híres „**radnai Mária csipek**” az eredeti vény után készítve, gyomorgörcs, kolika ellen kitűnő hatású. Egy üveg 40 kr.

A gyógyborok mind saját termésti ménesi Scherryből lesznek készítve.

5 fűt megvaladó rendelmény portómentesen küldve.

Raktáron az összes bel- és külföldi gyógykülönlegességek.

A brüsseli egész-
ségügyi kiállítás és
congressuson elis-
merő érem 1876.

Raktár Kolozsvárt:

Székely Miklós

gyógyszerész úrnál. 288. (6—x)

A budapesti
országi kiállítás
1885.

NŐI- és FÉRFI-DIVAT ÜZLETEMBEN

egy rögtön betöltendő

SEGÉDI ÁLLOMÁS

van üresedésben.

Az arra pályázni kívánók ajánlataikat fényképpel felszerelve hozzám beküldeni sziveskedjenek.

Magyar, német és román nyelv bírása megkívántatik.

365. (1—1)

ZAKARIÁS JÓZSEF,
FOGARAS.

248. (7—10)

TEUTSCH-FELE BOROK

kaphatók KOLOZSVÁRT:

Segesváry és Társai

kereskedésében

raktár áron.

TEUTSCH B. JÓZSEF
BOROSZTÁLYA

SEGESVÁRT.